

XCII.
1785 27
9

DE
IVRIBVS MAIESTATIS
EORVMQVE SPECIEBVS.

DISSERTATIO
IVRIS PVBLICI VNIVERSALIS
QVAM
ILLVSTRIS ICT. ORDINIS AVCTORITATE
IN ALMA ACADEMIA LIPSIENSI
PRO
SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
CONSEQVENDIS

DIE XIV. APRILIS, A. O. R. MDCCCXXXV.

H. L. Q. C.

D E F E N D E T

AVCTOR

CAROLVS HENRICVS A ROEMER
SCHOENBURGVS.

LIPSIAE,
EX OFFICINA BREITKOPFIA.

J. M. Eschen.

SERENISSIMO et CELSISSIMO

PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO

F R S D E R S C O

A L G L S F O

DVCI SAXONIAE

IVLIAE, CLIVIAE AC MONTIVM

ANGARIAE ET WESTPHALIAE

S. R. I. ARCHI-MARESCHALLO

ET ELECTORI

LANDGRAVIO THURINGIAE, MARCHIONI MISNIAE

SVPERIORIS ET INFERIORIS LVSATIAE, BVRGGRAVIO MAGDEBVRGENSI

PRINCIPI COMITI HENNEBERGENSI

COMITI DE MARCA, RAVENSBERG, BARBY ET HANAV

DYNASTAE IN RAVENSTEIN

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

SERENISSIME

16

CELSISSIME ELECTOR

DOMINE CLEMENTISSIME!

Quamquam bene scio, hanc disserta-
tionem TVI nominis inuiolabi-
lis inscriptione plane esse indignam,
et me debitam TVI venerationem

A 3

laeden-

laedentem videri, quod tam exiguum opus tamque leue **TIBI** humillime offeram: **TVA** tamen clementia et **TVO** in subditos amore paterno commotus, **TIBI**, **SERENISSIME** ac **CELSISSIME ELECTOR**, has lineas eo consilio deuoui, vt me memorem omnium beneficiorum, quae mihi vario modo per omne vitae meae spatium, quae **TVA** est clementia verbis non complecten-

167
plectenda, tribuisti, deuotissime praestarem. Noli igitur, SERENISSIME ELECTOR, oro TE uehementissime atque obedientissime, meae audaciae irasci; cum non habeam, quod mihi liceat TVAE clementiae non satis laudibus extollendae melius ponere monumentum. Sed Deus ter optimus maximus TE in TVAE domus SERENISSIMAE gloriam et in subditorum solamen incolu-

*incolumem conseruabit; id quod quo-
tidianis precibus et ardentibus oro,
ad cineres vsque permansurus,*

SERENISSIME

ac

CELSISSIME ELECTOR

IVS

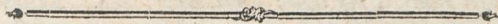
SVBIECTISSIMVS HVMISSIMVSQVE

SEMVVS

CAROLVS HENRICVS a ROEMER.

DE
I V R I B V S
M A I E S T A T I S
E O R V M Q V E S P E C I E B V S.

I.

Me quidem non fugit, viros celeberrimos de juri-
bus majestatis disceptavisse, eaque de re tot re-
liquisse volumina ^{a)}, ut haec juris publici universalis do-
ctrina ab his exhausta videatur: attamen negare ne-
queo, quod mea ex sententia jura majestatis nondum ab
omnibus dubiis et controversiis sint remota; id quod ex
eo facile colligendum est, quoniam ipsa juris publici uni-
versalis disciplina ad Conringii usque tempora plane fere
fuit neglecta, et adhuc hodie hanc scientiam profitentes
valde inter se discrepant. Praesertim variis utuntur de-
finitionibus atque divisionibus, nec non majestatis jura
diverso modo praefiniunt, aut illimitata contendunt.
Quae cum ita sint, de his paucis differere apud me
constitui.

a) De juribus majestatis imprimis conferri possunt: ANONYMI *Ein-
leitung zur Lehre von Regalien; s. l. et a.* JOHN BRIDGES *Su-*

B

premacv

premacv of Christian Princes etc. London, 1573. MATTH. BORTIVS *de natura jurium majestatis; Ienae, 1614.* CHRISTOPH. BESOLDVS *de majestate ejusque juribus specialibus; in opere ejus politico, quod prodiit Argentinor. 1642.* HERRMANN. CONRING. *in tractatu de majestate ejusque juribus circa sacra et profana; Helmstad. 1669.* IOAN. MICHAEL. SCHWIMMER. *tract. de juribus majestatis; Witteberg. 1682.* CASP. ZIEGLERI *de juribus majestatis, Exercitationes XV. Witteb. 1698.* GERARD. NOODT. *Orat. de jure summi imperii et lege regia; Lugd. Batav. 1699.* ERNEST. SALOM. CYPRIANI *Diff. de jure regio ad H. GROTIUM de jure belli et pacis, L. I. c. 4. Helmstad. 1699.* CHRISTOPH GEORGE IARCHOWII *Einleitung zu der Lehre von Regalien oder majestaetischen Rechten eines Regenten; Rostock und Wismar, 1757.* nec non omnes fere ad jus naturale respicientes libri.

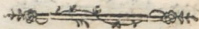
II.

Omnibus reliquis neglectis, sine dubio determinandum est, quid majestas sit, et cui competat? Majestas autem mihi videtur esse complexus jurium regnanti sive regnantibus ^{a)} et populo ^{b)} competentium, a priore, sive prioribus exercendorum ^{c)}. Dominium enim majestatis utrique contrahenti proprium esse, ex ipsa pacti inter populum et regnantem initi natura fluit; etsi in dubium vocari nequeat, quod per pacta fundamentalia regnanti non solum supremae potestatis exercitium, sed ejus quoque dominium privative concedere populo licitum sit. Quoniam autem jus publicum universale profitentes ^{d)}

inter

inter dominium majestatis, ejusque exercitium non rite distinguere, divisionem in majestatem realem et personalem excogitaverunt, quae tamen fundamento destituitur; uti ex ipsa majestatis definitione satis apparet.

- a) Forma reipublicae non variat majestatis ideam; cum unum idemque sit, utrum majestas per plures, an unam personam exercentur. Regnantes enim semper unam tantum repraesentant personam moralem.
- b) Populus mihi est omnium civium agmen, quod etiam personam moralem repraesentat. A populo igitur distinguendi sunt singuli subditi, qui aequalitatis juri renunciavere. Gens vero mea ex sententia, sub se comprehendit regnantem et populum, tanquam civitatis conditores.
- c) GROTIUS *Libr. I. c. III. §. 7.* majestatem describit, quod sit potestas, cujus actus alterius juri non subjunt, ita, ut alterius voluntatis humanae arbitrio irriti possint reddi. Si hoc veritate niteretur, quisque homo in statu naturali vivens, majestate gauderet. Melius igitur CASPAR. ZIEGLERUS in *tract. de juribus majestatis, Libr. I. c. I. §. 9.* hac de re sentit, aiens, majestatem esse supremam potestatem regendi civitatem.
- d) De majestatis divisione in realem et personalem legi meretur GODOFR. ERNESTI FRITSCHII *Ius publicum universale, §. 95-99.* ubi recte docetur, H. Grotium per locum supra citatum hujus divisionis erroneae esse auctorem; etsi illam verbis expressis non professus sit.

III.

Majestatis igitur jura sunt media ad finem reipublicae a) consequendum comparata, quae partim ex libertate naturali, partim ex pactis populorum inter et regnantem initis profluunt b). Civitas enim consideranda est α) vel intuitu aliarum gentium, β) vel intuitu sui ipsius. Qua ex re divisio jurium majestatis in transeuntia atque immanentia oritur c).

a) Civitatis finem vario modo determinavere jus naturale docentes. Conf. IVST. HENNING. BOEHLERI *Ius publicum universale, Part. sp. Libr. I. c. III. §. 3. 4. et 5.* Quod ad me attinet, mihi persuasum habeo, quod salus reipublicae ejus finis sit, nisi sit civitas male ordinata.

b) FRITSCHIVS in *j. p. u. §. 109.* jura majestatica ita definit, quod sint jura, quae ex potestate civili consequantur; at jura in gentes liberas negligit, quibus nomen majestaticorum denegat. Sed cum jura majestatis transeuntia ad finem civitatis obtinendum necessario requirantur, et cum a singulis exerceri nequeant, sine dubio ad jura majestatis referenda sunt.

c) Auctor hujus divisionis est CHRIST. THOMASIVS in *Jurispr. divina, Libr. III. c. 6. §. 142.*

IV.

Vtraque speciali promanant ex fonte. Transeuntia enim ex legibus aequalitatis dijudicanda sunt a). Immanentia

manentia ex pacto oriuntur. Quaevis scilicet gens aequalitate gaudet cum alia gente quacunque, eamque ob rem omnes pari utuntur jure. Subditi autem huic juri renunciavere, et inaequales sunt. Qua ex re facile colligimus, jura majestatis immanentia ex pactis civitatis fundamentalibus et ex sine communi deducenda esse.

a) Vti recte monet FRITSCHIVS in *I. p. u. §. 112 et 113.* et BOEHMERVS *l. c. P. sp. Libr. II. c. 1. §. 4.*

V.

Cum vero status gentis erga gentes vel pacificus vel bellicosus sit; procul dubio jura majestatis transeuntia vel ad jus belli, vel ad jus pacis respiciunt. Cuique enim regnanti bellum parandi licentia est, si alio modo finem civitatis consequi nequit. Qui autem jure belli gaudet, eum omnia quoque media ad finem belli obtinendum adhibere oportet, quae quidem vel a subditis a) vel ab hostibus exiguntur. Sed omnia ea, quae regnanti in subditos respectu belli cum exteris gentibus adscribuntur, atque competunt, transeuntibus eam ob rem adnumerari non debent, quoniam ex pacto, neutquam ex legibus aequalitatis proficiscuntur. Igitur et ad jus belli, tanquam majestatis transiens omnia ea,

B 3

quae

quae regnanti in hostem, utpote laedentem, licita sunt, referuntur.

- a) Subditi autem, uti ex sequentibus elucebit, non solum bona sua ad belli onera sustinenda civitati cedere, sed etiam castra sequi obligati sunt.

VI.

Bellum autem recte regnans erga quemcunque majestatem laedentem, finemque civitatis turbantem indicit, tandiuque gerit, quam ei et populo non satisfacit, et salus reipublicae permittit et postulat ^{a)}. Satisfactione autem impetrata a bello abstinendum est ^{b)}. Ad illam acquirendam laesus omnibus idoneis mediis jure utitur. Quid? quod ei jus necis contra laedentem ac satisfactionem denegantem et armatum omnino competit, si illi alio modo satisfieri nequit ^{c)}. Quis itaque in dubium vocare audeat, quod regnans bellum gerens jure hostes in captivitatem abducendi, in vincula conjiciendi, in servitatem et metalla damnandi, de eorum bonis occupatis disponendi, fortalitia destruendi, nec non jure vectigalia et tributa exigendi gaudeat ^{d)}? Ad jus belli enim omnia referuntur media, quibus laesus contra laedentem ad satisfactionem consequendam utitur ^{e)}.

- a) PUFFENDORFIUS *de officiis hominis et civis* Libr. II. c. XVII. §. 1. recte monet, prudentiam et humanitatem suadere, ne ad arma equius,

eamus, ubi ex injuriarum nostrarum persecutione plus mali in nos nostrosque, quam boni sit redundaturum.

- b) Hoc jam CICERO *Libr. I. de officiis* nos docuit, his verbis usus: *suscipienda bella sunt eam ob causam, ut sine injuria in pace vivatur.*
- c) Cf. GRIEBNERI *principia jurisprud. natur. Libr. III. c. IX. §. I. squ.*
- d) Pacta tamen durante bello cum hoste inita violare non licitum est, quoniam pacificentes intuitu talis pacti effectus belli suspendunt.
- e) Ius belli sub se comprehendit repressalias, tanquam speciem, de quibus conf. GOTHOFER. de PESCHWITZ *Dissert. Jen. 1661.*

VII.

Altera jurium majestatis transeuntium species ad pacem pangendam et omnia alia foedera spectat, quibus pax vel restauratur, vel firmatur, et finis civitatis obtinetur atque promovetur; Quam ob rem et regnantem ejusque successores et populum obligant, et nullo modo sunt violanda. Cum vero pacta gentium vel ab ipsis regnantibus vel per mandatarios ineantur, posterioresque intuitu gentis, quae eos admisit, jure libertatis et aequalitatis utantur; ad jus foederum quoque jus legationum^{a)}, tanquam species subordinata refertur.

a) Iuris

- a) Juris legationum effectus potissimum in eo consistunt, ut regnanti liceat, legatos gentium admittere, vel repudiare, nec non suas ad alias gentes, si quidem haec velint admittere, suo et populi sui nomine mittere, eosque charactere repraesentatio ornare. Cf. Baronis a PACASSI *Einleitung in die sämtlichen Gesandtschafts-Rechte*; Wien, 1777.

VIII.

Progredimur nunc ad immanentia majestatis jura, quae, uti jam supra dictum, ex pacto populi cum regnante inito promanant. Populus enim cum principe de regenda et conservanda civitate pactus, huic, nisi aliud conventum sit, illimitatum commisit exercitium omnium majestatis jurium ^{a)}, quae ad finem civitatis consequendum spectant. Pactis igitur fundamentalibus deficientibus regula juris publici universalis obtinet, quod regnanti omne id competat, quod finis civitatis, nimirum pax et salus populi, postulat ^{b)}.

- a) Jura majestatis limitantur α) vel per leges juris naturalis, β) vel per pacta sive tacita, sive expressa. Limitatio juris naturalis unice in eo consistit, ne haec jura ita exercentur, ut a fine civitatis aberretur.
- b) Igitur sunt, qui putant, regnantem in statu collisivo et si finis civitatis alio modo obtineri nequit, ad media alias illicita confugere oportere.

IX.

Immanentia autem summae potestatis jura sub se comprehendunt omnia jura de personis et rebus subiectis ita disponendi, ut finis civitatis consequatur. Intuitu personarum regnans quodammodo 1) de subditorum corporibus, 2) fama, et 3) juribus pactitiis corpus et famam respicientibus, intuitu rerum autem, 1) de eorum bonis, 2) de bonis per territorium transeuntibus, 3) de rebus nondum occupatis et derelictis, et 4) de juribus res afficientibus disponere potest.

X.

Ius principis in subditorum corpora vario se exerit modo. Omnes enim eorum actiones, libero alias cujusque arbitrio relictas, in salutem civitatis dirigere, jubere vel prohibere potest; nec non ei licitum est, si opus, molestias adeo corporibus subditorum infligere; qua ex re jus vitae et necis vulgo deducitur. Sed mihi quidem persuadere non possum, regnanti secundum juris publici universalis principia jus subditos vita privandi, esse ^a); cum omnia imperantis jura in subditos ex pacto cum populo inito profluant, huic autem non competat, de singulorum vita pacisci. Qui enim de suo interitu disponit, et suum et civitatis finem tollit, pluraque jura in alterum transferre audeat, quam ipse habet; siquidem

C folus

solus Deus vitae auctor atque gubernator existit ^{b)}. Quae cum ita sint, regnanti jus vitae et necis in subditos, nisi in statu collisivo, ubi civitatis finis aliter obtineri nequit, nontribuendum videtur; quod etiam de poenis corporis afflictivis censendum est; quia jus majestatis poenas subditis irrogandi eo tantum consilio regnanti a populo demandatur, ut salutem civitatis conferret atque stabiliat. Quo magis igitur delictum ali-quod finem civitatis turbat; eo majori poena afficiendus est delinquens ^{c)}.

- a) Cf. H. GROTIUS *de I. B. et P. L. II. c. XVII. §. 2.* *Naturd,* ajens, *homini suum est vita, non quidem ad perdendum, sed ad custodiendum.*
- b) Studuit quidem CAROLVS GOTTLOB ROESSIG in *Dissert. praeside BREVINGIO Lipsiae, 1774. defensa* jus vitae et necis principibus vindicare, ea potissimum ratione, quoniam singuli jus ulciscendi in summum imperantem transtulissent. Sed soli deo ultio competit; hominibus vero tantum permiffum est, reparationem damni per bellum quaerere, si alio modo iis satisfieri nequit.
- c) Recte monet BOEHMERVS, in *I. P. U. Part. sp. Libr. II. c. VIII. §. 21.* *Delicta non alia puniendae esse, quam, quibus laeditur tranquillitas reipublicae. Poenae enim mediae sunt conservandi tranquillitatem rei publicae.*

XI.

Quod vero ad subditorum famam existimationemque attinet, principi potestas eam determinandi nullo modo deneganda est, cum hominibus in statu naturali viventibus de fama ex eaque promanantibus juribus pacisci liceat ^{a)} et regnanti omnia a populo tribuantur jura, de quibus deus in statu naturali pacta inire, hominibus permisit.

a) vid. MICH. HENRICI GRIEBNERI *Diff. de jure principum Imperii restituendi famam*, §. 2.

XII.

Quo ex asserto facile colligendum est, non minori potestate regnantem respectu omnium jurium a subditis per pacta adquirentium sive personas, sive res concernentium uti, praesertim, cum haec jura in relatione ad finem civitatis ab imperante bene observanda sint, ne salutem reipublicae obstant. Id quod imprimis de societatibus et collegiis in civitate existentibus contendendum est, quorum pacta et jura regnantis cognitioni et dispositioni procul dubio ita subjiuntur, ut ab illo tollantur, minuantur, atque augeantur, quoniam finis talium societatum finem civitatis facile impedire potest.

XIII.

Ad jura majestatis circa res immanentia refertur dominium eminens ^{a)}, quod versatur, α) circa bona subditorum, β) circa bona territorium transeuntia, γ) et circa res derelictas, et nondum occupatas, quae vulgo *ἀδέσποτα* vocantur. Dominium enim eminens mihi videtur jus majestatis de rebus in civitate existentibus in salutem civitatis disponendi ^{b)}.

a) Cum controversia inter *HORNIVM* et *LEYSERVUM*, de dominio eminente orta magis verbis, quam re nitatur; mihi de illa tacendum est.

b) *H. GROTIUS de I. B. et P. Libr. I. c. III. §. 6.* dominium eminens vocat jus, quod civitas habet in cives et res civium in usum publicum.

XIV.

Bona subditorum vel singulorum vel pluribus omnibusve communia, et partim ad sacrum, partim ad profanum usum destinata sunt. Sed hoc non variat jus imperantis ^{a)}, qui de eorum acquisitione et amissione, de eorum usu ^{b)}, de tributis et vectigalibus ab illis praestandis, nec non de domini effectibus leges fert, quid? quod ipsa bona in reipublicae necessitatem subditis adimere potest ^{c)}.

a) Quod

- a) Quod ad res ad cultum divinum destinatas attinet, conf. IOAN. FR. RHETII *Instit. juris publici, Witeb. 1698. Libr. I. tit. 2. §. 100.*
- b) *Expediit enim reipublicae, ne sua re quis male utatur, uti recte ait IUSTINIANVS §. 2. I. de his, qui sui vel alieni juris sunt.*
- c) De domini eminentis effectibus vid. PUFFENDORF. *de O. H. et C. c. XIV. ibique ejus commentatores.*

XV.

Contra ea principi non licet, de dominio bonorum, quae in dominio alienigenae existunt, et territorium transeunt, disponere ^{a)}, nisi dominus hostis sit, vel hosti per illas res auxilium praebet, vel invito regnante in territorium invexerit, vel tributa et vectigalia bonorum transeuntium non pependerit, vel alio modo per illa finem civitatis turbaverit. Si hoc non factum est, regnanti tantum jus bonis extraneis quaedam vectigalia imponendi eam ob rem competit, quoniam humanitatis est, bonis alienis transitum permittere. Bona igitur sua per alterius territorium transvehens pactum tacitum cum regnante init, vi cujus tributa his bonis imposita solvere promittit, eo consilio, ut illa transire sinat imperans, eisque securitatem praestet publicam.

a) Imperans tamen lege jubere potest, ne cui bona per territorium transvehere liceat, nisi regnanti de dominio disponendi potestatem

concedere velit. Quo factio omnia bona transeuntia non solum quoad vectigalia, sed etiam quoad dominium et jurisdictionem, imperantis dispositioni subsunt.

XVI.

Circa ἀδέσποτα ^{a)} quidem certo certius est, regnantem de iis vel occupandis vel in statu naturali relinquendis, de eorum usu et dominio optimo jure praecipere; hoc tamen mihi dubium videtur, an bene faciat, qui eorum dominium soli filco suo adjudicat, atque haec bona civitati detrahit.

a) Huc referuntur venatio, sylvae, mineralia, thesauri, flumina, etc.

XVII.

Quod; autem omnia haec majestatis jura solus imperii exercitor sine officialium et ministrorum auxilio administrare nequeat, facile apparet ^{a)}. Quam ob rem necessitate premitur, officia publica instituere, illisque certas jurium majestatis species committere, earumque administrationem demandare. Quamquam enim regnanti dominium majestatis privative (§. II.) non debeat, illique tantum summae potestatis exercitium tribuendum esse videatur; tamen in dubium vocari non potest, regnantem facultate exercitium majestatis, ejusque jurium uni pluribusve, vel ex toto vel pro parte
ad

ad dies vitae cedendi gaudere; nisi hujus rei limitatio in pactis fundamentalibus existat. In statu enim aequalitatis nemo prohibetur, jura sua in alterum transferre. Quam quoque ob rem certo certius est, exercitium majestatis dividi posse b).

a) VELLEIUS PATERC. Libr. II. c. 127 recte ait, *quod magna negotia magnis adjutoribus egeant.*

b) Cf. GOTTLIEB SAM. TREVER *ad* PUFFENDORF. *de O. H. et C.* Libr. II. cap. VII. §. 9.

XVIII.

Etsi vero principi, uti ex antecedentibus patet, quoddam jus in omnes subditorum actiones morales est; ei tamen non competere potest jus in eorum bona intellectualia, quoniam intellectus non legibus arbitrariis, sed rationibus regitur atque convincitur. Igitur regnans subditis dogmata religionis obtrudere nequit; etsi ei potestas leges de cultu dei externo et de dogmatibus publice non profitendis ferendi non deneganda sit a). Quo quidem jure utitur tanquam regnans, et neutiquam necesse est, ut ei summi episcopi officium tribuatur b).

a) Regnantis enim est, cultum divinum externum ita dirigere, ne in civitatis detrimentum vertatur.

b) Hac

- b) Hac de re allegare sufficiat TREVER. ad PVFFENDORF. de O. H. et C. Libr. II. c. VII. §. 8. qui recte contendit, *jus circa sacra et religionem ex principis jure supremæ inspectionis in quasvis societates et quævis civium collegia deducendum esse.*

XIX.

Ex his omnibus facile apparet, quod principi, nisi per pacta fundamentalia ejus potestas limitibus circumscripta sit, secundum juris publici universalis principia omnes subditorum actiones externas, exceptis iis, quibus resistere natura prohibuit, in usum civitatis et salutem dirigendi atque prohibendi jus sit; id quod ex eo inprimis apparet, quia singulis subditis in actionum regnantis justitiam inquirere de illisque judicium ferre, non licet, principi autem nil competit, quod non ad finem et usum civitatis consequendum spectat, præsertim cum regnans legibus naturalibus ligetur a).

- a) Plerique imperantibus adscribunt potestatem plane illimitatam, e. g. NICOLAUS MACHIAVELLVS, HOUTVYNVS, HOBBSIUS in libro: *de cive*, in scripto, cap. VI. §. 12. *aliique*, sed falsis nituntur argumentis. Regnans enim cum populo de regenda civitate pactus, eo ipso se obligat ad salutem publicam augendam atque conservandam; quoniam salus publica finis utriusque contrahentis est. Si jurium majestatis exercitio ad alium finem obtinendum abutitur regnans, procul dubio pacta cum populo vel expresse vel tacite inita violat; id quod tamen subditis non tribuit jus resistendi

fistendi, quoniam libertati naturali renunciavere. Qua de re bene sentit NOODT! in Orat. de jure summi imperii et lege regia, quae prodiit Lugd. Batav. 1705 ubi ait: *Liberum habet arbitrium, qui nullis includitur finibus, nec tamen patitur humani ratio consilii, ut jus probri, sceleris, ac flagitii princeps accepisse eo existimetur, quod de eo bene speravit populus, qui eum quasi virum bonum, publicae privataeque utilitatis disceptatorem elegit, nec opus esse putavit, quem tanta, tanque libera potestate ornabat, pactis adstringi ad id, quod ultro facturus videbatur. Magis populus cum non expressis ac disertis verbis ei infrenatam dedit potestatem, tacite pactus videtur, ut, quam habet princeps, non ad suam libidinem, sed ad naturae legem componat.*

XX.

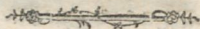
Quoniam igitur omnis de juribus majestatis doctrina ad tam pauca redigi potest principia; non intelligo, cur jus publicum univiersale profitentes eam multis inadaequatis diuisionibus et distinctionibus maculaverint. Imprimis varias excogitaverunt diuisiones, quae omni defituuntur diuisionis fundamento.

XXI.

Hujus rei testimonium est diuisio jurium majestatis in generalia et specialia ^{a)}, quae nil aliud significat, quam quod jura majestatis partim species coordinatas, partim subordinatas in se comprehendunt. Fateor enim luben-

D

ter,

ter, mihi usum hujus divisionis latere, eamque ob rem mihi rejiciendam esse videri.

- 2) Inter reliquos hanc divisionem fovent SCHEIDEMANTEL, SCHLETTWEIN, *alique*. PÜTTERVS in *Inst. jur. publ. Germ.* Libr. VI. c. I. contendit, quod *supremi regiminis jura specialia ea sint, quae singulari cuidam objecto adligata sunt; generalia, quae non ita unico objecto adstricta sunt.* Sed quis non videt, hanc divisionem principiis logices non convenire.

XXII.

Divisio in regalia essentialia et accidentalia ^{a)} meliori fundamento non nititur; quoniam ad finem civitatis obtinendum omnia majestatis jura requiruntur, neque ullo eorum, quod quidem ad hunc finem tendat, regnans carere potest.

- a) vid. GEORG. HAEVSER. *Diss. de distinct. regalium inter accidentalium et essentialium.*

XXIII.

Nec magis mihi arridet divisio in majora et minora, quam jam CHRIST. THOMASIVS ^{a)} rejecit, quia divisionis fundamento caret. Majora enim vocant illa, quae salutem publicam tuentur; minora, quae

quae maxime fisci utilitatem spectant ^{b)}. Sed nonne omnia majestatis jura media ad rempublicam tuendam, finemque ejus consequendum esse debeant? Fiscus autem num ad finem civitatis referri queat, dubium est.

a) *Ad HUBER.* Libr. II. Sect. III. c. 6. §. 3, litt. x.

b) Cf. *ARNISAEI de jur. maj.* Libr. II. c. I. *MICHAEL. HENRICVS GRIEBNER in princ. jurispr. naturalis*, Libr. II. c. III. §. I. *not. 2* minora summae potestatis jura dicit, quibus majestas carere potest. At majestas nullis juribus carere aut privari potest, quae ad finem civitatis adipiscendum comparata sunt.

XXIV.

Illis autem, qui divisionem in sacra et profana excogitavere, eam ob causam quidem ignoscendum est, quoniam dividendi fundamentum in variis cujusvis civitatis subjectis quaesivere, sed ea tamen ideo non admittenda videtur, quod apparet, jus circa sacra esse speciem juris supremae inspectionis subordinatam ^{a)}, ideoque a profanis, tanquam a genere coordinato distingui non posse.

a) Hoc jam monitum est §. XVIII. *not. b.*

Plures jurium majestatis divisiones inutiles ac inad-
aequatas proferre possem, nisi me tempus nimis an-
gustum et negotia non differenda premerent. Quam
ob rem mihi ignoscendum erit, si quid omisi, quod
mihi adhuc dicendum esset; praesertim cum hoc argu-
mentum adeo diffusum sit, ut tam paucis plagulis con-
tineri nequeat. Sed fortassis alio tempore, quae sunt
reliqua hujus doctrinae, ex mea sententia publico eru-
ditorum examini subijciam.

Leipzig, Diss., 1785 P-Z

X 241 7854

1785, 27, 9
XII.

DE
IVRIBVS MAIESTATIS
EORVMQVE SPECIEBVS.

DISSERTATIO
IVRIS PVBLICI VNIVERSALIS
QVAM
ILLVSTRIS ICT. ORDINIS AVCTORITATE
IN ALMA ACADEMIA LIPSIENSI
PRO
SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
CONSEQVENDIS

DIE XIV. APRILIS, A. O. R. CIO ID CC LXXXV.

H. L. Q. C.

D E F E N D E T

AVCTOR

CAROLVS HENRICVS A ROEMER
SCHOENBVRGV S.

LIPSIAE,
EX OFFICINA BREITKOPFIA.

L. M. Boehm